

MESTO Nové Mesto nad Váhom

Komisia pre ochranu životného prostredia

Zápis č. 6/2023

zo zasadnutia komisie zo dňa 14. septembra 2023

Prítomní: podľa prezenčnej listiny

Program:

1. Otvorenie
2. Urbanisticko-architektonická štúdia: Cintorín Nové Mesto nad Váhom, predkladateľ: Ateliér Dobrucká s.r.o. Myjava a Archpoint Nové Mesto nad Váhom.
3. Urbanisticko-architektonická štúdia: Cintorín Nové Mesto nad Váhom, predkladateľ: Ing. arch. Igor Feník – autorizovaný architekt SKA.
4. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023- 2029, s výhľadom do roku 2050.
5. Hodnotiaca správa pre strom – smrek na Námestí slobody v Novom Meste nad Váhom a návrh adekvátnych arboristických opatrení.
6. Informácia o žiadostiach a vydaných súhlasoch na výruby drevín podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.
7. Oboznámenie členov komisie s digitálnym procesom dokumentovania zasadnutí komisie.
8. Rôzne
9. Záver

K bodu č. 1: Otvorenie

Spoločné zasadnutie komisií otvoril najskôr predseda KVRMaD komisie Ing. Tomáš Urminský a po ňom aj predseda KOŽP Ing. Kopunec, ktorí privítali všetkých prítomných.

Ing. Tomáš Urminský a po ňom aj Ing. Kopunec stručne priblížili program komisií. Nasledovalo schválenie programu.

Bod č. 1, 2, 3 a 4 prebiehal ako spoločné zasadnutie Komisie výstavby, investícií a územného rozvoja mesta a Komisie pre ochranu životného prostredia.

Bod č. 5, 6, 7, 8 a 9 bol prerokovaný iba v Komisii pre ochranu životného prostredia.

K bodu č. 2: Urbanisticko – architektonická štúdia „Nový cintorín Nové Mesto nad Váhom – predkladateľ Ateliér Dobrucká s.r.o. Myjava a Archpoint Nové Mesto nad Váhom

Mesto Nové Mesto nad Váhom sa zamýšľalo riešiť novú plochu cintorína od roku 2016, kedy bola schválená zmena územného plánu mesta č. 9.1. V roku 2023 oslovilo 3 architektov s vypracovaním urbanisticko- architektonickej štúdie.

Dva návrhy boli predstavené súbežne v komisii výstavby, rozvoja mesta a dopravy a komisii životného prostredia za účasti spracovateľov štúdií autorizovanej krajinnej architektky Anny Dobruckej spoločne s Ing. arch. Róbertom Kimlem a Ing. arch. Igora Feníka

Prvý návrh predstavila Ing. arch. Anna Dobrucká:

Štúdia bola vykonávaná podľa základných požiadaviek Mesta:

- cintorín s dlhodobou perspektívou, etapovité budovanie
- hlavný prístup z C2 MO 8/50, vedľajší prístup z navrhovanej MO Tematínskej
- minimálny počet parkovacích miest bude 80, zväziť jeho rozšírenie
- Dom smútku pri hlavnom vstupe na severnej strane územia
- riešiť viacero spôsobov pochovávaní, hroby/urny: 50/50
- rešpektovať ochranné pásmo plynovodu
- riešiť priestor i dom smútku ako inkluzívny, bezbariérový, s ohľadom na handicapovaných
- dom smútku riešiť s technickým zázemím a s ohľadom na inžinierske siete (možné je DS i neriešiť, ak to priestorové pomery neumožnia)
- riešiť prvky drobnej architektúry, informačný systém, umelecké diela, vybavenosť, oplotenie apod., napr. osvetlenie, lavičky, komunikačnú sieť, exteriérové výlevky, odpady, mobiliár vrátane pitnej fontánky a dostatočné množstvo cyklostanov pri vstupe do cintorína.

Východiskové podmienky: lokalizácia, dostupnosť, technická infraštruktúra, súlad s ÚP

Priestor vyčlenený na cintorín je relatívne úzky a dlhý cez 700 m a pri riešení je potrebné vyhnúť sa monotónnosti. Riešené územie sa nachádza v bezprostrednej blízkosti CHKO Malé Karpaty, v blízkosti NPP Čachtická jaskyňa, pod kameňolomom a lesoparkom zo západnej strany hranice daného územia. Nadmorská výška sa pohybuje od 196,5 do 221,70 m.n.m, svah je plynulý, prevýšenie je necelých 6 m.

V bezprostrednej blízkosti je zo západnej strany záhradkárska osada, ktorá je prístupná nespevnenou poľnou komunikáciou. Táto komunikácia môže byť využitá pri budovaní "účelovej komunikácie" okolo cintorína. Prístup na riešené územie zo severnej strany je po účelovej miestnej komunikácii, ktorá postupne prechádza v úzku lesnú cestu. V zmysle územného plánu má byť táto komunikácia dobudovaná na komunikáciu kategórie C2 MO 8/50. Pod riešeným územím sa nachádza reštauračný objekt Kačabar, ten je zásobovaný energiami i pitnou vodou, avšak nemá dostatočne vybudované parkovacie plochy. Z východnej strany je vybudovaná nová IBV s rodinnými domami a ďalšia výstavba RD v smere k budúcemu cintorínu bola zahájená, cesty a miestne komunikácie sú z časti už vybudované alebo sú naprojektované. Práve po takejto miestnej komunikácii je možný prístup po úroveň IBV. S cestou až po cintorín sa zatiaľ neuvažovalo. Cestu k cintorínu z juhu bude potrebné dobudovať, avšak jej výstavba bude závisieť od výstavby cintorína, dočasne však môže byť táto cesta i nespevnená.

Na riešenom území sa siete nenachádzajú, v blízkosti (medzi cintorínom a kameňolomom) je trasovaný VTL plynovod DN 500, jeho ochranné pásmo je možné znížiť na 80 m, ale i tak významne zasahuje do riešeného územia a zaberá ho takmer celé. Dodržanie ochranného pásma ovplyvnilo koncept riešenia cintorína. Pripojenie cintorína a Domu smútku na siete je možné, pretože všetky potrebné siete boli vybudované na ulici Športovej až po reštauračné zariadenie Kačabar.

Návrh na riešenie cintorína vychádza z UPD, ZaD č. 9.1. v urbanistickom obvode 7, časť Modlenické pole na konci ulice Športovej pred lesoparkom. Zmenou sa územie stáva vyčleneným pre mestský cintorín, ktorého predpokladaná výmera je 5,5 ha.

Osadenie cintorína je navrhnuté v dvoch variantoch:

Variant 1: návrh počíta i s možnosťou využitia časti parcely č. 1-1325/2 po jej prípadnom vykúpení, na parkovisko pre potreby cintorína i pre potreby Kačabaru východne od Domu smútku.

Variant 2: návrh počíta s tým, že investor nebude mať záujem o vykúpenie parcely č. 1-1325/2. Navrhnutá koncepcia bude dotknutá len minimálne. Upravila by sa hranica cintorína tak, že by bola funkčne vedená po hranici parcely. Vjazd pre vozidlá na cintorín by bol zo severnej strany po plánovanej vnútroplášnej komunikácii okolo plánovaného parkoviska na severnej strane (miesto i pre prípadnú zastávku MHD), toto by bol zároveň i vstup pre obslužné či záchranné vozidlá. Vstup pre peších je navrhnutý od zastávky MHD (resp. z parkoviska) popri hranici riešeného územia.

Základnou filozofiou riešenia je vnímať cintorín nielen ako pohrebisko, ale aj ako kultúrny priestor s pietnou atmosférou a spiritualitou, kde sa vzdáva úcta pochovávaným. Hlavným mottom je „nádej a viera“.

Základnou ideu návrhu je vytvorenie imaginárneho lúča nádeje vizuálnym prepojením dvoch objektov: kostol Narodenia Panny Márie a navrhovaného výtvarného diela nad cintorínom - v kameňolome, kde by bola vytvorená vyhládka pre návštevníkov lesoparku. Táto kompozičná (magická) os sa odráža i v kompozičnom riešení cintorína tak, že "lúč" bude "prechádzať" kolumbáriom, bude "čitateľný" v rámci urnových stien a pokračovať bude "oknom" v kolumbáriu až ku kostolu. Okno umožní výhľady z kolumbária na mesto i na kostol. Os bude čitateľná i večer, pretože prvky v kolumbáriu budú nasvietené.

Druhou symbolickou rovinou je podpora génia loci (ducha miesta) a sakrálnosti v rámci celého cintorína a vytvorenie priestoru pre rozjímanie, stíšenie, meditovanie, spomínanie a tiež na vzájomnú komunikáciu a posedenie. Týmto dôjde k imaginárnemu prepojeniu dvoch svetov - svet živých a svet mŕtvych, pričom snahou autorov je vytvorenie harmonického priestoru. To sa dosiahne jednak krížovou cestou, ktorá sa vinie celým cintorínom od južného vstupu až po Kalváriu pri Dome smútku (celkom 14 zastavaní a Kalvária), a jednak istou funkčnou variabilitou jednotlivých hrobových polí i spoločenských priestorov, ktoré budú tiež podporené výtvarnými prvkami.

Jedným z takých výtvarných prvkov bude kamenná platňa (tabuľa) s vybratým textom: text klasickým písmom pre vidiacich a Braillovým písmom pre slabozrakých a slepých. Podobne budú riešené aj texty pri zastaveniach, prípadne vybrané informačné tabule. Pri ploche č.28 sú navrhnuté trvalkové záhony, komponované pre nevidiacich ako "záhony hmatu", čiže budú tu uplatnené rastliny, ktoré budú mať rozmanité vône a povrchy listov. Tým sa tiež prepoja dva svety - vidiacich a nevidiacich.

Systém vnútroplášnych komunikácií sa napája na miestne komunikácie i na obvodovú komunikáciu, ktorá bude riešená z východnej i západnej strany cintorína. Vnútroštruktúrný komunikačný systém pozostáva zo spevnenej cesty pozdĺž celého areálu, z vedľajších ciest naprieč cintorínom, z chodníkov pre peších, z parkovísk, zo spevnených oddychových plôch. V rámci riešeného územia sa počíta s parkoviskami pri severnom vstupe do areálu (10-20 PM), pri južnom vstupe (41 PM), tiež susedná plocha (dnes nevyužívané územie, parcela č. 1325/2) dáva možnosť vybudovať rezervné parkovisko na teréne s kapacitou 87 PM. Návrh ďalej uvažuje s vybudovaním obvodovej nespevnenej komunikácie o dĺžke 1445 m. Zo západnej strany by cesta kopírovala parcelu 1914/1 (súčasnú poľnú cestu - zastavaná plocha), z východnej strany by kopírovala parcelu 1322/3 (orná pôda). Cesta by sprístupnila priláhlé pozemky, ale hlavne by umožnila prístup návštevníkov cintorína na "pohotovostné parkoviská"

určené pre handicapovaných a starších občanov. Parkoviská sa nachádzajú po východnej a západnej strane cintorína a pomyslene "skracujú" dĺžku cintorína starším ľuďom. Cintorín je pomerne vzdialený od centra mesta. Návrh uvažuje s vybudovaním parkoviska pri severnom vstupe do cintorína, ktoré bude zároveň plniť i funkciu otáčania vozidiel a môže tu byť zriadená i autobusová zastávka MHD

Orientácia a informačný systém: Hrobové polia sú riešené v geometrických tvaroch, prevládajú štvorce. K tomuto architektonickému dizajnu prispel fakt, že cintorín navštevujú vo veľkej miere starší ľudia a tí sa lepšie orientujú v priestore, ak sú kompozičné prvky jasne zadefinované. Každá plocha bude mať identifikačný prvok, resp. dizajn, takže návštevníci sa budú dobre orientovať. Hrobové polia budú označené informačnými tabuľkami či znakmi. Prístup bude aj z obvodovej cesty a pri všetkých vstupoch budú informačné tabule. Okrem hrobových polí sú v areáli cintorína navrhnuté i spoločenské priestory - miesta pre posadenie, oddych, umiestnenie stojanov na sviečky, mobiliáru, prvkov drobnej architektúry, miesta pre uloženie pamätných tabúľ, osadenie plastík a rôzne iné prvky.

Prvky drobnej architektúry: návrh uvažuje s mobiliárom (prioritne lavičky, taburetky) avšak v časti kolumbária sa pripúšťajú i farebné kreslá jednak pre spestrenie, jednak ako prejav radosti z nádeje, resp. z výhľadu). Návrh uvažuje i s obradmi v exteriéri, teda mimo obradnej siene. Pre tieto príležitosti je vytvorený menší amfiteáter, kde dominantu tvorí obradný stôl z kameňa (kameň z miestneho kameňolomu) kombinovaný so sklom. V tejto časti sa tiež bude nachádzať Kalvária - vyvrcholenie krížovej cesty vedúcej celým cintorínom až k Domu smútku.

Hrobové polia: návrh uvažuje s rôznymi formami pochovávaní, hrobové polia sú variabilné - kamenné, polovegetačné, vegetačné, urnové hroby, urnové steny, kolumbárium, rozptylové lúky, pochovávanie ku stromom - urny, vpichy, sondy apod. Pozostalí tak majú možnosť výberu pre pochovanie zosnulých. Návrh uvažuje s preferovaním atypických náhrobných kameňov - s návratom k umeleckým náhrobkom. Najmä pri kamenných hroboch je vhodné vniesť do územia i umelecké a dizajnérske prvky. K hrobom s vegetačným krytom sú vhodné napr. aj drevené prvky, kríže, rezbárske práce. Vhodná je tiež kombinácia materiálov - kameň, betón - s keramikou, so sklom a pod. Urnové hroby odporúčame tiež riešiť atypicky, kombináciou materiálov a v rôznej hmote (na teréne, vyvýšené urnové hroby). Návrh uvažuje tiež s budovaním rodinných hrobiek. Výstavbu rodinných hrobiek odporúčame konzultovať s architektmi a tiež výtvarníkmi. Cintorín bude s vysokým podielom zelene. Návrh nadväzuje na prírodné prostredie a lesopark a preferuje prírodný charakter cintorína. Stromy na cintoríne majú niekoľko funkcií: sú základnými kompozičnými prvkami, a to v podobe plošných výsadiieb (nepravidelné výsadby v podobe lesov, pravidelné výsadby v podobe sádov), v podobe línii (jednoradové či aj dvojradové aleje, prípadne stromoradia), a tiež ako solitérne prvky (prioritne farebné kultivary stromov). Výsadby sú komponované tak, že definujú jednotlivé hrobové polia, prípadne sú samé súčasťou hrobových polí.

Navrhované sú tieto typy hrobových polí:

- lesný cintorín: sú to plochy s kompaktným porastom stromov zakladané lesníckym spôsobom v hustom a nepravidelnom sponne. Vysadené tu budú lesnícke dreviny (duby, hraby, javory apod.), ihličnaté dreviny budú vylúčené. V porastoch sa budú v pravidelných intervaloch realizovať prebierky, aby stromy mali priestor pre svoj vývoj. Ak pri stromov budú už uložené pozostatky zosnulých, tie sa budú rešpektovať, pamätne tabuľky budú upevnené na stromoch alebo na iných prvkoch v "lese" a zostanú zachované i jestvujúce náhrobné kamene. Les bude plniť i funkciu mikroklimatickú, adaptačnú i spomienkovú.
- urnové sady: plošné výsadby stromov v pravidelnom sponne, stromy budú vysadené tradičným záhradníckym spôsobom, pod nimi bude založený trávnik (kvetná lúka). Už od

začiatku budú tieto plochy využiteľné na pochovávanie. Predpokladá sa ukladanie pozostatkov do rozložiteľných urien, prípadne rozsypanie popola. Stromy budú pravidelne ošetrované, tvarované výchovným rezom, udržiavané tak, aby sa podporil ich správny vývoj a stabilita.

- vegetačné hrobové polia: stromy budú sadené skôr po obvode a ako solitérne prvky. Tu je vhodné využívať i farebné kultivary stromov. Avšak aleje a stromoradia nebudú druhovo a kultivarovo pestré, aby pri použití rôznych trvaliek a kvetov sa nepodporil farebný a materiálový chaos.
- rozptyľové lúky: zatrávené plochy (kvetné lúky) s extenzívnou údržbou, po obvode sú vhodné vysoké vegetačné steny z dôvodu tlmenia vetra, alebo výsadba nepočtených solitérnych stromov s tým istým účelom.
- hrobové polia s vegetačným krytom: tradičné hroby so zatráveným povrchom a so zhutnenými bokmi. Prípustné sú výsadby krov a trvaliek.
- hrobové polia s kamenným či betónovým rámom: pevný rám zabezpečí stabilitu hrobu, kraje sa nezosúvajú. Osadený je náhrobný kameň či pamätná doska. Hrob môže byť vysadený rôznymi krami a trvankami.
- hrobové polia s kamennými hrobmi: pri týchto hroboch sa nepočíta s výsadbami, na hroboch budú umiestnené vázy, do ktorých je možné vkladať rezané kvety.
- Urnové háje: urnové hroby budú riešené podobne ako hroby - s vegetačným, krytom, alebo bez vegetačného krytu. V urnových hájoch sa predpokladá výsadby stromov jedného druhu, napr. "brezový háj" - bude pôsobiť veľmi vzdušne. Urnové háje sú riešené dvoma spôsobmi:

a) pri dome smútku budú hroby tvorené v podobe šachovnice, kde jedny budú kamenné, druhé budú zatrávené.

b) urnový háj pri južnom vstupe bude tvoriť pravidelné rady z urnových hrobov. Alternatívou je namiesto urnového hája vytvoriť urnové steny v prípade veľkého záujmu o tento spôsob pochovávaní.

Urbanistickou dominantou v rámci cintorína bude Dom smútku. Riešený je ako jednopodlažný objekt (aby nerušil prírodné prostredie nad mestom), avšak s podzemným parkovaním pod celou stavbou (min. 48 PM). Dom smútku rešpektuje terén, situovaný je na vrchole terénu, jeho hmota stúpa i zvonnicou. Hlavný vstup do Domu smútku je zo strany cintorína - jeden vstup je do miestnosti poslednej rozlúčky, druhý vstup je do haly, z ktorej sa vchádza do obradnej miestnosti. Východ z obradnej miestnosti je do Rajskej záhrady, kde sa začína posledná cesta so zosnulým. Miestnosť poslednej rozlúčky je pre 8-10 sediacich pozostalých a pre ďalších 10-20 stojacich ľudí. Z miestnosti poslednej rozlúčky budú výhľady do krajiny – na hrad Tematín, na kostolné veže priľahlých obcí. Túto miestnosť je možné použiť i ako „malú obradnú miestnosť“ v čase potreby. Veľká obradná miestnosť je pre 50 sediacich pozostalých a ďalších 20 sedadiel je pri zadnej stene, spolu na sedenie je 70 miest. Na státie je určených 30-40 miest. V letnom období možné otvoriť sklenenú stenu medzi sieňou a rajskou záhradou a zväčšiť tak priestor na státie. Vo veľkej obradnej miestnosti je v strope navrhovaný svetlák, ktorý podporí spiritualitu obradu, umožní prepojenie fyzického a metafyzického sveta. Veľké sklenené steny dávajú objektu vzdušnosť. V Dome smútku sú situované tiež administratívne a prevádzkové priestory. Od domom smútku je možné situovať parkovisko, prípadne iné prevádzkové a doplnkové priestory. Návrh uvažuje i s obradmi v exteriéri, kde je priestor pre 150-200 ľudí.

Cintorín bude napojený na energetickú sieť. Energie budú potrebné pre prevádzku Domu smútku, ale i verejného osvetlenia, bodového osvetlenia, LED-osvetlenia, pre čerpadlá v rámci retenčných nádrží, pre funkčnosť závlahového systému, tiež fontánok s pitnou vodou a

pod. Pripúšťa sa i využívanie alternatívnych zdrojov energie, najmä svietidlá osvetľujúce plastiky či zastavenia môžu využívať napr. solárna panely a pod. Dom smútku bude napojený na mestský vodovod, čím sa zabezpečí kvalitná pitná voda v areáli. Verejný vodovod privedie pitnú vodu i k pitným fontánkam. Úžitková voda sa získa zachytením dažďovej vody v podzemných retenčných nádržiach. Z RN bude úžitková voda vhodná na zavlažovanie rozvádzaná po cintoríne k odberným miestam v jednotlivých hrobových poliach. Dažďová voda môže byť zachytená z okolitých svahov, z cesty, ho strechy DS, zo spevnených plôch cintorína a pod. Veľkosť RN bude určená v rámci budúcej PD na základe klimatických údajov. Je potrebné postupne odbúrať používanie umelých kvetov na cintoríne, pretože ide o ťažko rozložiteľný plastový odpad a navyše triedenie tohto odpadu je náročné na pracovnú silu. Preferovať treba živé kvety, či trvalkové výsadby. Miesta na zber odpadu sú situované k vstupom do areálu (južný, severný, ale i pri pohotovostných vstupoch). Odchádzajúci návštevník tak môže odpad vhodiť priamo do kontajneru. Toalety budú jednak v Dome smútku, ale ich osadenie odporúčame i pri južnom vstupe a pri pohotovostných vstupoch na cintorín. Technické zázemie (stroje na údržbu cintorína apod.) budú riešené samostatným projektom.

Koncept predpokladá rozčlenenie výstavby cintorína na 4 etapy výstavby. Etapy výstavby sú navrhnuté tak, že v každej etape budú mať pozostalí možnosť voľby, do ktorého hrobového poľa chcú zosnulého pochovať. Etapy budú na seba nadväzovať ako filozoficky, tak i kompozične, materiálovo i prevádzkovo.

Návrh uvažuje s uložením 15768 urien do urnových hájov, 2493 truhiel do klasických dvojhrobov, 224 truhiel do jednohrobov, 1912 truhiel do hrobiek a 17210 zosnulých by malo byť pochovaných alternatívne - napr. uložených do rozložiteľných truhiel, do rozložiteľných urien, injektážou popola do zeme či rozptýlených po povrchu. Návrh však dáva možnosť prehodnotiť jednotlivé hrobové polia a spôsoby pochovávaní v nich. Autori tiež očakávajú, že sa viac bude uplatňovať "komunitné pochovávanie", kedy členovia jednej komunity budú chcieť byť pochovaní vedľa seba. Vychádza sa z predpokladu, že pozostalí budú mať rôzne požiadavky na spôsob pochovávaní.

Po prednesení návrhu prebehla diskusia. Do diskusie sa zapojili Miroslav Ostrenka, Ing. arch. Mária Serdahelyová, Ing. arch. Róbert Kimle, Ing. Zuzana Paučinová, Ing. arch. Iveta Záčková, Pavol Ferianec, Mgr. Ján Vojtek, Ing. Dušan Macúch, Ing. Martin Poriez.

Z diskusie vyplynulo, že bude potrebné riešiť ochranné pásmo plynovodu, oplotenie areálu, návrh je potrebné konzultovať s technickými službami mesta, zapracovať do návrhu parkovacie miesta pri studienke. Viacero pripomienok vzniesol p. Ing. Dušan Macúch, ktoré boli postúpené Ing. arch. Márii Serdahelyovej a budú zapracované v ďalšej etape. Tiež poznamenal, že návrh je finančne náročný a náročný na údržbu.

K bodu č. 3: Urbanisticko – architektonická štúdia „Nový cintorín Nové Mesto nad Váhom – prekladateľ Ing. arch. Igor Feník – aut. Architekt SKA“

Návrh predstavil Ing. arch. Igor Feník – autorizovaný architekt.

Predstavil tri hlavné východiská: územné, technické, ekonomické.

Územné východisko:

Nový areál cintorína je navrhovaný v katastrálnom území Nové Mesto nad Váhom. Lokalita cintorína je situovaná mimo zastavaného územia obce. Nachádza sa v prevažnej miere na pozemku s parcelným číslom E-KN 1324, umiestnením dopravných vjazdov sú z časti dotknuté aj ďalšie susedné parcely.

Plocha areálu je vo výmere 53 311 m², evidenčný stav je orná pôda. Vlastníkom pozemku p.č. 1324 je mesto Nové Mesto nad Váhom. Pozemok má mierne klesajúcu konfiguráciu terénu s

kótami nadmorskej výšky od cca 221,99 po cca 196,58 m, t.j. prevýšenie 25,41 m na cca 720 m dĺžky.

Prístupová cesta je zo severnej strany Športová ulica. V ďalšej etape sa uvažuje s realizáciou prístupovej komunikácie z južnej strany v nadväznosti na plánovanú komunikáciu Tematínska – Modlenické pole.

Technické východisko:

V súčasnosti nie je predmetný pozemok napojený na žiadne inžinierske siete, všetky sú však v blízkosti na Športovej ulici. Vjazd na pozemok vybudovaný nie je.

Popri západnej strane, mimo hranice pozemku je situované diaľkové vedenie VTL plynovodu DN 500 PN 63 PL Považany – Bošáca, do pozemku čiastočne zasahuje 8,0 m ochranné pásmo potrubia. Celý pozemok je v 150 m bezpečnostnom pásme potrubia. Využitelnosť je možná pri udelení výnimky a znížení bezpečnostného pásma na 70 m.

Urbanistická štúdia rieši návrh koncepcie nového cintorína v lokalite 115. Cintorín bude slúžiť na pochovávanie ľudských pozostatkov do hrobov, hrobiek (vrátane pochovávania pozostatkov detí), a na ukladanie spoločných ľudských pozostatkov v urnách na urnovej lúke a v kolumbáriách.

Špecifikom v pochovávaní, ktoré nadobúda postupne na obľube a je alternatívou ku klasickému pochovávaniu do truhly, s kamenným pomníkom na hrobe, je pochovávanie pozostalých vo forme tzv. „zelených hrobov“. Pri zelenom hrobe by bolo telo pozostalého spoločné. Následne by sa popol uložil do „urny“, ktorá by bola vytvorená z rozložiteľného materiálu, k stromom, kde by boli cedulky s menami a rokmi. Takýmto spôsobom by vznikol **prírodný cintorín**.

Alternatíva k tradičným cintorínom je aj z hľadiska toho, že mramorové cintoríny bez zelene pôsobia najmä v lete ako obrovský vyhrievač vzduchu. Zelený cintorín, naopak, by bol tvorený zeleňou, čím by vznikol ekologicky prijateľný priestor. Rovnako je tu apel aj na úsporu miesta. Všeobecné zásady úpravy cintorína :

- okolie i areál cintorína je dotvorený prstencom zelene, ktorý splynie so zeleňou cintorína a nenásilne ho začlení do okolitej krajiny. Podiel zelene na celkovej ploche areálu cintorína je navrhnutý 52,9%. Tým sa zjemní charakter čistej funkcie cintorína a navodí väčšia intimita prostredia.
- pred vstupom do areálu bude vytvorená dostatočná kapacita parkovacích miest pre návštevníkov
- je potrebné určiť jednotnú úpravu hrobových miest minimálne v rámci sektorov, zabrániť živelnosti.

Urbanistická koncepcia cintorína vychádza z daného tvaru, výrazne pozdĺžneho tvaru pozemku, pri riešení ktorej sa rozvinuli tieto základné línie tvorby :

1. po celej dĺžke pozemku sa tiahne hlavná kompozičná os, na ktorú sú naviazané jednotlivé sektory rôznych pravidelných tvarov a veľkostí. Východiskový bod osi je dom smútku. Koncovým bodom osi je rozptýlený prírodný cintorín. V 1/3 je na osi položený zaoblený triangel, v jeho území ktorého sa nachádza zazelenený meditačný hájnik, s možnosťou prírodného pochovávania. Posledná 1/3 cintorína je charakterom blížiac sa lesoparku s vysokým podielom vzrastlej zelene, v ktorej končí hlavná os obradnými plochami pod oblohou. Po obvode organickej slzy bude možné umiestňovať hrobové miesta s urnami v tráve.
2. členenie pozemku na menšie sektory, ktoré dávajú možnosť postupného, etapovitého zaplňania cintorína hrobovými miestami.
3. pravidelný rovnobežný raster chodníkov a hrobov je doplnený priestorovými akcentami vo forme vyššej stromovej zelene a prvkov drobnej architektúry, napr. lavičky, pitné fontánky, odberné miesta na vodu, umelecké diela a pod.

4. vstupný priestor areálu cintorína ponúka jednak kapacitou dostatočne veľké parkovisko pre návštevníkov, pre zamestnancov, ako aj pre samotný objekt domu smútku s obradnou sieňou. Plocha parkoviska je doplnená vysokým podielom stromov, jednak v rámci parkovacích miest, ako aj po obvode, napr. vstupným parčíkom.

5. dominantou vstupu, ako i celého cintorína je objekt s obradnou sálou pre 80 osôb s miestami na sedenie a ďalšími 60-timi miestami na státie. Ďalšie rozšírenie miest na státie je možné otvorením sa obradnej sály do exteriéru.

6. v centrálnej časti, resp. ťažisku areálu cintorína je umiestnený meditačný hájnik

7. hlavné kompozičné členenie plochy areálu cintorína je prispôbené a zohľadňuje nároky zaokruhovanej vnútroareálovej dopravy pohrebnými vozidlami a vozidlami technických služieb pre odvoz komunálneho odpadu z kontajnerov

Komunikačné línie sú navrhované v šírkach (šírkové údaje sú vrátane obrubníkov) :

- obslužné a prístupové komunikácie - asfaltové 6,0 m
- rozmer parkovacieho miesta 5,0 x 2,5 m
- zjazdové chodníky pre pohrebné autá a autá s kontajnermi – razený betón 3,75 m
- hlavný prístupový chodník k hrobovým miestam – razený betón 3,0 m
- rekreačné chodníky – razený betón 2,5 – 3,0 m
- prístupové chodníky k hrobovým miestam - mlatové 2,0 m
- medzihrobové chodníky - betónové 0,4 m

Cintoríny všeobecne plnia nielen funkciu účelovú, teda pochovávanie ľudských pozostatkov na dôstojnom mieste a dôstojným spôsobom, ale zároveň plnia aj funkciu oddychovú. Nakoľko cintoríny predstavujú svojou rozlohou relatívne veľké zábery v organizme obce či mesta, mali by byť estetickým prínosom tak zastavanej časti, ako aj krajiny vo väčšom merítke pohľadu. A tomu okrem architektonicko – urbanistického návrhu musia napomôcť aj sadovnícke úpravy.

Z hľadiska sadových úprav sú pri návrhu cintorína uplatnené tieto princípy :

- pri rozmiestňovaní vzrastých solitérov narábať s kompozičnými prvkami – línia, alej, rytmus, raster
- vysádzať stromy s riedkou korunou, aby nedochádzalo k neúmernému tieneniu hrobových miest, hustejšie koruny sú prípustné v miestach odpočinku, resp. v prípade funkcie izolačnej zelene
- plocha cintorína je členená do menších pohľadových celkov, v tomto prípade sektorov
- kombinovať kombinácie nízkych a vysokých druhov zelene, t.j. stromov, kríkov
- z hľadiska údržby a starostlivosti o zeleň pri výsadbe vyberať stálezelené kultivary
- zeleň kombinovať so zatrávnenými plochami, v prípade urnového hája vybrať kultivar trávy pre vysokú záťaž
- požívať domáce druhy drevín.

Po obvode areálu je navrhnutý pás izolačnej zelene, ktorý oddelí, resp. odizoluje cintorín od okolia, ako aj prípadný ruch poľnohospodárskych prác na okolitých poliach od kľudového charakteru cintorína. Celá plocha cintorína je rozdelená do menších sektorov, ktoré sa odlišujú usporiadaním, charakterom a veľkosťou hrobových miest. Sektory sú lemované buď cestami alebo chodníkmi. Toto sektorové usporiadanie je podporené vysokou zeleňou, ktorá lemuje hlavné cesty vytváraním línií a jednoradových či dvojradových alejí. Priestorové členenie je dopĺňané nízkou zeleňou, ktorá svojou štruktúrou a druhovým zložením rôznorodosť zvyrazňuje. Samostatnou kapitolou je južná 1/3 cintorína v charaktere lesoparku za účelom prírodného cintorína.

V 1. etape je navrhnutých 85 parkovacích miest (z toho 4 pre imobilných) pre verejnosť, areáli domu smútku je ďalších 6 miest (z toho 1 pre imobilných) pre zamestnancov. V 2. etape pribudne 35 miest, a v 3. etape po zriadení zadného južného vstupu z plánovanú komunikácie Tematínska – Modlenické pole bude zriadených ďalších 28 parkovacích miest (z toho 2 pre imobilných).

Pri kapacite 80 + 60 miest v obradnej sále objektu, bude po dobudovaní celkový počet 154 parkovacích miest pre osobné automobily dostatočný. Na hlavnom parkovisku sa počíta aj s parkovaním mikrobusev a dostatočného počtu bicyklov.

Objekt Domu smútku s obradnou sálou bude plniť funkciu miesta, na ktorom sa bude vykonávať pietny obrad, či už cirkevný alebo svetský, posledná rozlúčka so zosnulým na mieste trvalého pochovania, t.j. na cintoríne. Objekt bude zároveň slúžiť na dočasné uchovávanie ľudského tela v čase od úmrtia po pochovanie. Objekt navyše poskytne aj funkciu verejne prístupných hygienických zariadení mimo času obradu pre návštevníkov cintorína.

Poloha objektu Domu smútku je determinovaná hranicou bezpečnostného pásma VTL plynovodu, po udelení výnimky zníženého na 70 m. V severovýchodnom nároží pozemku, v jeho najširšej časti, vznikol rozšírený priestor, v ktorom bolo možné stavbu s ohľadom na klesajúcu konfiguráciu terénu optimálne navrhnuť. Poloha Domu smútku, jeho prevádzkové a dispozičné schémy určili ďalšie pokračovanie nástupných a kompozičných línií pre celý areál cintorína.

Objekt Domu smútku s obradnou sálou je situovaný na cintoríne v sektore B. Nástupná os pre peších od parkoviska smeruje priamo na os hlavného vstupu do objektu, hlavná kompozičná os celého cintorína prebieha tesne popred hlavné priečelie objektu. Obe osi sa pretínajú pred hlavným vstupom.

Maximálne pôdorysné rozmery sú 31,725 x 25,750 m, so zastavanou plochou 761 m², maximálna výška je 9,06 m.

Navrhovaná stavba Objektu s obradnou sálou je jednopodlažná, navrhnutá v dvoch výškových úrovniach, ktoré kopírujú výškový rozdiel v teréne. Tie dve výškové úrovne podláh zároveň definujú 2 funkčné celky, ktorým je priznané i rôzne hmotovo – objemové stvárnenie. Základnou podmienkou rozdelenia priestorov do spoločných výškových úrovní boli:

- manipulácia s telesnými pozostatkami, od dovozu pohrebným automobilom, vyloženie cez zadný vstup, uloženie do chladiaceho, prípadne mraziaceho boxu, príprava tela pred obradom, posledná, rozlúčka v kruhu rodiny a nakoniec samotný obrad,
- možnosť vstupu do obradnej sály na obrad pre imobilných.

Ústrednou časťou objektu je obradná sieň, v ktorej prebiehajú obradné udalosti so zosnulými. V tomto priestore je umiestnený katafalk pre rakvu, obradný pult a 80 sedadiel v laviciach. Kapacita obradnej sály sa môže v prípade potreby navýšiť stojacimi návštevníkmi po obvode sály, prípadne v zadnej a bočnej lodi o 60 osôb. V prípade maximálneho záujmu o obrad, je možné pre návštevníkov využiť aj krytý priestor terasy s ozvučením. Tento dominantný priestor sály má výrazne prevýšenú svetlú výšku, ktorá stúpa jednostranne do výšky cca 8,0 m k vertikálnym presvetľovacím otvorom v obvodovej stene. Na sálu priamo naväzuje miestnosť poslednej rozlúčky pre rodinných príslušníkov, s nadväznosťou na miestnosť úpravy tela pozostalého.

Na tejto výškovej úrovni je z parkovacej a manipulačnej plochy prístupná aj dvojgaráž pre autá, prípadne inú techniku a mechanizáciu, potrebnú pri údržbe cintorína, technická miestnosť a sklad. Zadným vstupom je prístupná miestnosť s chladiacimi a mraziacimi boxami pre telesné pozostaky zosnulých.

Druhým funkčným i hmotovým priestorom je administratívne zázemie objektu na nižšej podlahovej úrovni, v ktorom sú umiestnené hlavný vstup so vstupnou halou pre návštevníkov

obradu, kancelária pohrebnej služby, kancelária správy cintorínov, prípravná miestnosť pre osobu vykonávajúcu obrad, technická miestnosť pre pracovníkov mestských služieb (hrobárov), miestnosť pre upratovačku a priestory verejných WC. Táto časť stavby je prízemná s plochou strechou, a vytvára hmotovú podnož pre zvýšenú hmotovú časť objektu Domu smútku. Objekt má navrhované 4 vstupy. Prvý, hlavný, slúži pre návštevníkov, resp. hostí obradu. Druhý vstup do obradnej sály pre imobilných, resp. pre odvoz rakvy na pochovanie; tretí, služobný pre prívoz rakvy so zosnulým, resp. vstup zamestnancov; a štvrtý je technický, resp. pre návštevníkov verejných WC. Tieto priestory sú vo vnútri objektu oddelené a uzamykateľné. Pohľadu od nástupu do cintorína bude dominovať zvonica.

Ako materiál sú z architektonického hľadiska použité hladké štruktúrované omietky, doplnené obkladmi z prírodného kameňa a veľkoformátových dosiek, ako aj výraznými zasklenými plochami okien a zasklených stien. Na stavbe budú priznané drevené prvky a konštrukcie ako výplne otvorov a strešné nosníky. Šikmá strecha je pokrytá predzvetralým titánzinkovým plechom bridlicovotmavým plechom. Konštrukčne je objekt charakterizovaný murovaným stenovým nosným systémom, doplneným radom betónových pilierov, montovanými stropmi v prízemnej časti a konštrukciou strechy s lepenými drevenými strešnými nosníkmi nad zhromažďovacím priestorom.

Objekt ma navrhovanú zastavanú plochu 761,2 m² , úžitkovú plochu 667,5 m².

Ing. Zuzana Paučinová informovala, že pre túto lokalitu je územným plánom podiel zelene 51 % – 70%.

Prebehla diskusia. Do diskusie sa zapojili Ing. Martin Poriez, Ing. arch. Iveta Žáčková, Ing. arch. Mária Serdahelyová, Ing. Dušan Macúch. Riešené bolo oplotenie, najmä z dôvodu ataku divej zveri ale aj o pohľadu, že oplotenie je potrebné riešiť ako súčasť návrhu. Ing. arch. Mária Serdahelyová však poznamenala, že v tejto fáze ide o koncepciu územia, hľadá sa myšlienka riešenia územia, podrobnosti budú riešené v ďalšej fáze. Ing. Dušan Macúch dal na zváženie, či vôbec riešiť exteriérové pochovávanie.

Stanovisko komisie:

Komisia odporúča zapracovať pripomienky komisií a vyčíslit' predpokladané náklady.

Hlasovanie za Návrh 1

Za: 4

Zdržal sa: 0

Proti: 0

Hlasovanie za Návrh 2

Za: 4

Zdržal sa: 0

Proti: 0

Hlasovanie členov komisie pre ochranu životného prostredia bolo nerozhodné, nakoľko jeden člen komisie sa nezúčastnil hlasovania.

K bodu č. 4: Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023- 2029, s výhľadom do roku 2050.

Prednosta MsÚ Ing. František Sádecký predstavil návrh Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023 – 2029, s výhľadom do roku 2050. Návrh PHSR obdržali všetci členovia komisie spolu s pozvánkou.

PHSR predstavuje strategický dokument, ktorým mesto deklaruje svoj záujem o trvalo udržateľný rozvoj, s osobitým dôrazom na kvalitu života a kvalitu životného prostredia a funkčné vzťahy spolupráce v riešenom území i v rámci jeho širších vzťahov. PHSR je vypracovaný v zmysle zákona č. 539/2008 Z.z o podpore regionálneho rozvoja v platnom znení a v súlade s odporúčanými metodikami. Dokument reflektuje výsledky analýzy všetkých relevantných existujúcich strategických materiálov prijatých mestom v predchádzajúcich obdobiach ako sú územný plán, doterajší PHRS, komunitný plán sociálnych služieb a ďalšie existujúce koncepčné materiály prijaté na úrovni mesta, ako aj relevantné strategické materiály prijaté na úrovni Trenčianskeho samosprávneho kraja. Do tvorby dokumentu sa premietajú aj vízie, priority a ciele mesta. Súčasťou dokumentu je návrh konkrétnych cieľov, opatrení a aktivít, ktoré výrazne prispievajú k rozvoju lokálnej ekonomiky a najmä ku kvalite života obyvateľov.

PHSR vypracovalo občianske združenie Spolupráca pri tvorbe regiónov, obcí a miest – STROM Trenčín, v spolupráci s externými odbornými riešiteľmi a Mestom Novým Mesto nad Váhom.

Návrh PHSR je otvoreným dokumentom, v súčasnosti prebieha jeho pripomienkovanie, pričom návrh PHSR môžu pripomienkovať jednotlivci, organizácie, zainteresované stany, široká verejnosť. Dobré nápady a pripomienky pomôžu doladiť a zlepšiť tento strategický dokument. Pripomienkovanie bude prebiehať do 30.10.2023 a pripomienky sa zasielajú elektronicky na adresu: msu@nove-mesto.sk alebo písomne na adresu mesta. Členovia komisie môžu zasielať svoje pripomienky aj tajomníkom komisie, ktorí ich zosumarizujú za celú komisiu.

Definitívnu verziu PHSR schvaľuje MsZ Nové Mesto nad Váhom (predpoklad schvaľovania je na decembrovom zasadnutí MsZ), pričom schválenie tohto strategického dokumentu je nevyhnutné pre čerpanie euro fondov v rámci jednotlivých operačných programov.

Stanovisko komisie:

Členovia komisií zobrali informácie o vypracovanom návrhu Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja mesta Nové Mesto nad Váhom na roky 2023 – 2029, s výhľadom do roku 2050 na vedomie. Pripomienkovanie prebieha do 30.10.2023, pripomienky a návrhy sa doručujú elektronicky na adresu: msu@nove-mesto.sk alebo písomne na adresu mesta Nové Mesto nad Váhom, Československej armády 64/1, 915 01 Nové Mesto nad Váhom. Členovia komisií môžu doručiť pripomienky aj tajomníkovi komisie, ktorý ich zosumarizuje za celú komisiu.

K bodu č. 5: Hodnotiaca správa pre strom – smrek na Námestí slobody v Novom Meste nad Váhom a návrh adekvátnych arboristických opatrení.

Tajomníčka komisie Ing. Paučinová informovala členov komisie, že Mesto Nové Mesto nad Váhom dalo vypracovať znalecký posudok pre Smrek rastúci na Námestí slobody v Novom Meste nad Váhom („vianočný stromček“). Súčasťou posudku bolo aj prístrojové vyšetrenie vnútorných pletív kmeňa v miestach predpokladaných defektov pomocou prístrojovej metódy rezistografia. Prístrojové meranie sa uskutočnilo dňa 03.09.2023. Znalecký posudok vypracoval znalec v odvetví Ochrany prírody a krajiny: Ing. Marcel Trnovský, Bánovce nad Bebravou. Znalecký posudok č. 7/2023 obdržali všetci členovia komisie spolu s pozvánkou.

Výsledné hodnotenie stability a prevádzkovej bezpečnosti hodnoteného stromu je nasledovné:

Stabilita: **silno narušená, stupeň č. 4** z 5stupňovej stupnice

Zdravotný stav: **silno narušený zdravotný stav, stupeň č. 4** z 5 stupňovej stupnice

Prevádzková bezpečnosť: **extrémne narušená, stupeň č. 4** z 4 stupňovej stupnice

Podľa záveru znaleckého posudku hrozí kontinuálne nebezpečenstvo statického zlyhania stromu, jeho častí, a vzhľadom na lokalizáciu (stanovište s častým pohybom alebo zdržiavaním sa ľudí v okolí stromu) je ohrozené zdravie osôb a hrozí škoda na majetku. Podľa posudku sa navrhuje úplné odstránenie stromu a jeho adekvátna náhrada, vzhľadom na zlú a krátkodobú perspektívu stromu a vysoké aktuálne prevádzkové riziko.

Adekvátne stabilizačné opatrenia, ktorými by sa dosiahlo zlepšenie prevádzkovej bezpečnosti na všeobecne akceptovateľnú mieru, by znamenali zásadnú deštrukciu koruny a ešte markantnejšie zníženie vitality a perspektívy stromu. Možnosti ostatných adekvátnych stabilizačných zásahov sú veľmi obmedzené.

Stanovisko komisie:

Komisia zobrala výsledky znaleckého posudku na vedomie. Odporúča rešpektovať závery posudku. Komisia navrhuje úplne odstrániť strom zo stanovišta a zabezpečiť jeho adekvátnu náhradu t.j. vysadiť v rámci námestia živý ihličnatý strom výšky min. 6 m, ktorý bude v budúcnosti slúžiť ako živý vianočný strom.

K bodu č. 6: Informácia o žiadostiach a vydaných súhlasoch na výruby drevín podľa zákona č. 543/2002 Z.z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

Na základe požiadavky komisie tajomníčka komisie Ing. Paučinová predložila členom komisie zoznam žiadostí na výrub a vydaných rozhodnutí na výrub drevín za júl – august 2023. Zoznam žiadostí a rozhodnutí je v samostatnom materiály, ktorý sa prikladá k zápisnici.

Stanovisko komisie:

Komisia zobrala informáciu o žiadostiach a vydaných rozhodnutiach na výrub za júl a august 2023 na vedomie. Zoznam žiadostí a vydaných rozhodnutí je uvedený v samostatnom materiály, ktorý je prílohou zápisnice.

K bodu č. 7: Oboznámenie členov komisie s digitálnym procesom dokumentovania zasadnutí komisie.

Tajomníčka komisie Ing. Paučinová oboznámila členov komisie s novým procesom dokumentovania zasadnutí komisie elektronickou formou, prostredníctvom Digi-správa, do ktorého má prístup každý člen komisie. V tomto elektronickom systéme sú vložené aj dokumenty a podklady k prerokovaniu v komisii. V tomto systéme sa tvoria body zasadnutia, elektronická pozvánka, celý priebeh rokovania sa elektronicky dokumentuje a následne sa vytvára elektronická zápisnica.

V súčasnosti do schválenia nového rokovacieho poriadku mestským zastupiteľstvom budú členom komisie zasielané pozvánky a zápisnice ešte aj pôvodným systémom, zároveň duplicitne bude dokumentovaný priebeh zasadnutí elektronickou formou. Postupne za prejde

len na dokumentovanie prostredníctvom Digi-správa. Zároveň tajomníčka komisie informovala členov komisie, že všetky zasadnutia komisie budú nahrávané a nahrávka bude zverejňovaná.

Stanovisko komisie:

Komisia zobrala informácie o novom spôsobe dokumentovania zasadnutí komisie elektronickou formou cez Digi-správa na vedomie. V tomto bode neboli vznesené žiadne pripomienky ani návrhy.

K bodu č. 8: Rôzne

V bode rôzne neboli vznesené žiadne pripomienky ani návrhy.

K bodu č. 9: Záver

Na záver podpredseda komisie poďakoval prítomným členom za účasť.

V Novom Meste nad Váhom, dňa 16.10.2023

Ing. Daniel KOPUNEC
predseda komisie

Ing. Zuzana PAUČINOVÁ
tajomníčka komisie

Príloha:

- Prezenčná listina zo zasadnutia – k prvopisu zápisnice
- Urbanisticko-architektonická štúdia: Cintorín Nové Mesto nad Váhom, spracovateľ: Ateliér Dobrucká s.r.o. Myjava a Archpoint Nové Mesto nad Váhom.
- Urbanisticko-architektonická štúdia: Cintorín Nové Mesto nad Váhom, spracovateľ: Ing. arch. Igor Feník – autorizovaný architekt SKA.
- Návrh PHSR
- Znalecký posudok č. 7/2023
- Zoznam žiadostí a vydaných rozhodnutí na výrub za mesiace júl a august